

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ

ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΒΑΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΕΡΑΑ

Βεησις συν. προπλ.φ.5. Διὰ τὸ ἐξωτ. 5.50 μετὰ τοῦ Παραφοίτου καὶ Ἠλίου

ΕΤΟΣ ΙΘ'.—'Εν Ἀθήναις τῇ 1 Αὐγούστου 1897. — ΑΡ. 8.

‘Ο «Ἡλῖος» δὲν θδ ἐκδοθῇ κατὰ τοὺς μῆνας
Αὐγούστον καὶ Σεπτέμβριον. Ἀεσαύτως ὁ «Ἡ-
λῖος» δὲν ἐξεδοθῇ καὶ κατὰ τὸν παραλθ. μῆνα
Μάρτιον.

ΑΓΙΟΝ ΜΥΡΟΝ

Οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἐνεταφίαν ἀμείως τὰ πτώματα τῶν
τεθνεότων, διότι ἐξετέλουν ἐθιμὰ τινα πρὸ τῆς ταφῆς. Ἀλλ’
ἐπειδὴ πᾶν πτώμα μετὰ τινος ὥρας ὑφίσταται σήψιν καὶ ἐκπέμπει
ἀποφορὰν ισοποιὸν, ἐπενόησαν τὰ μύρα, δι’ ὧν ἐπὶ λείπον τὸ σῶμα
ἵνα βραδύνη ἢ ἐνάρξῃ τῆς σήψεως. Τὸ ἥκειον συνήθως δι’ ἐλαίου
ἀρωματικοῦ, διότι αὐτὸ ἐμποδίζει τὴν σήψιν ὥς καὶ τὸ ἀρώμα.

Γοιούτην χρῆσιν ἐποίουν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Ἠδὲ
βραδύτητα τῆς σήψεως τοῦ πτώματος τοῦ Πατρόκλου ἢ Ἀφρο-
δίτη ἔχρειεν αὐτὸ διὰ ροδόεντος ἐλαίου

«ἵνα μὴ μιν ἀποδύοι ἐλκυστάζων».

(Ὁμήρ. Ἰλ. ψ. 187).

δηλ. ἵνα μὴ ρηγνύονται αἱ παραγόμεναι πτητικαὶ φλύκται-
ναι καὶ παρέχουσι δυσωδίαν.

Ἡ Μωσαϊκὴ θρησκεία πρώτη εἶχεν ἐν χρῆσει τὸ μύρον δι’

1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1897.

οὐ ἔλειπον τὴν κεφαλὴν καὶ πᾶν τριγωντὸν μέρος τοῦ σώματος καὶ οἱ Ἑβραῖοι διὰ τὸ νὰ προφυλάσσονται ἐκ τῶν μiasμάτων τῶν ἐκ-
πέμπομένων ἐκ τοῦ πτώματος, διότι αἱ τρίχες ἀπορροφῶσι καὶ
διατηροῦν ἐπὶ πολὺ τὰ μiasματα.

Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία ἐκπηγάζουσα ἐκ τῆς Μωσαϊκῆς
παρέλαβε καὶ τὸ μύρον, τὸ ὁποῖον κατασκευάζεται μόνον ἐν τοῖς
Πατριαρχείοις δι' ἐλαίου καὶ πολλῶν ἀρωματικῶν ὑλῶν, αἵτινες
συμποσθύνται περὶ τὰς 34, πολλὰ τῶν ὁποίων εἰσὶν ἤδη ἀγνω-
στοὶ καὶ ἄλλαι μικροῦ λόγου ἄξιαι, ὥς μὴ παρέχουσαι ἱκανὸν
ποσὸν ἀρώματος.

Φαίνεται ὅτι κατ' ἀρχὰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν μύρον ἀπετε-
λεῖτο ἐκ 4 ἀρωμάτων, ὥς τὸ τοῦ Μωϋσέως, ἅπερ εἰσὶ τὰςδε:

Σμύρνα, ἀνθὴ κυναμώμου, εὐώδης ἴρις, καὶ κάλαμος ἀρω-
ματικὸς μετ' ἐλαίου ἀναιμιγνύμενα. Τὸ κατασκευάζον ἄνδρες
σοφοὶ καὶ ἐκαλεῖτο μυστικόν. Διατηρεῖτο ἐντὸς ἀγγείου ἐξ ἀλα-
βάστρου ἀνευ λαβίδος, ὅπερ ἐκάλουν Βόκον (ἐξ οὗ φαίνεται
ὅτι παράγεται τὸ ὄνομα τοῦ βελίνου ἀγγείου, τοῦ νῦν παρ' ἡ-
μῶν καλουμένου βόκον).

Τὸ παλαιὸν ἡγνόνον τὰ πτητικὰ (αἰθέρια) εὐώδη ἐλαία,
διότι ταῦτα ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ὑπὸ τῶν Ἀ-
ράβων, οἵτινες ἐκενόησαν καὶ τὸν διασταλλακτικῶν, ὅστις καλεῖ-
ται Ἑλληνιστὶ λάμπιξ καὶ ἀραβιστὶ ἀλάμπιξ = λαμπίκον.

Ἡ ἐπιστήμη ἐξάγει πολλὰ τοιαῦτα εὐώδη ἐλαία. Ἡ
ἐκκλησία ποιεῖ χρῆσιν τοῦ μύρου, διατηροῦσα ὡς βάζειν τὸ καθαρὸν
ἐλαίον τῆς ἐλαίας, διότι δι' αὐτοῦ εἶνε εὐκολωτέρα ἡ κα-
τασκευὴ καὶ διαρκεὶς ἡ ὁσμὴ τῶν ἐν αὐτῷ εὐωδῶν ὑλῶν, διότι
αἱ λιπαραὶ ὑλαί, ἰδίως τὸ καθαρὸν ἐλαίον καὶ τὸ πάχος, ἀπορ-
ροφῶσι πολὺ τὰς εὐώδεις ὑλας, τὰς ὁποίας ἐπὶ πολὺ διατηροῦσιν
ἀναλλοιώτους. Τὸ οἰνόπνευμα ἀπορροφᾷ τὰς εὐώδεις ὑλας, ἀλλ'
οὐ πολὺ διατηρεῖ τὴν ὁσμὴν, διότι συνεξατμίζονται μετ' αὐτοῦ.
Διὰ τοῦτο τὰ μύρα ἢτοι τὰ ἀρωματικὰ ὑγρά τὰ πρὸς κόσμον
τοῦ σώματος καὶ τῶν ἐνδυμάτων πωλούμενα παρὰ τῶν μυρε-
ψῶν δὲν διατηροῦνται ἐπὶ πολὺ. Τὰ δὲ δι' ἐλαίου ἢ πάχους
χρῆσιμα πρὸς λείανσιν ἢ εὐωδίαν τῆς κόμης ἐπὶ πολὺ διατηροῦν-
ται, ὥς εἰσὶ τὰ τῶν μυρεψῶν ἀρωματικὰ ἐλαία καὶ παχύμυρα
(πομάδα). Ἡ λέξις μυρεψὸς ἐμφράζει τὴν παραγωγὴν τῶν μύ-
ρων διὰ λυπαρῆς ὑλῆς ἐφημμένης, διότι οἱ τότε ἐθετοσαν τὸ ἀρω-
μα ἐν ἐλαίῳ, τὸ ὁποῖον ἐθερμικὸν ἵνα διαλυθῇ ἐν αὐτῷ τὸ ἀρω-
μα. Ἡ θερμότης τοῦ ἐλαίου διαρρηχνύει τὰ κυστίδια τὰ ἔχον-
τα τὴν εὐώδη ἵλην, ἥτις ἀπορροφᾷται ἐκ τῆς λιπαρῆς ὑλῆς. Διὰ

πρέπει νὰ βράζῃ ἐπὶ κολῷ τὸ ἐλαίον, διότι ἡ μεγάλη θερμότης
ἀποπέμπει ἐξ αὐτοῦ τὸ εὐώδες.

Τὸ μύρον ἀποκτᾷ τερπνὴν εὐωδίαν, ἐάν ἐν τῷ ἐλαίῳ προ-
τεθῇσι πέταλα εὐώδη ῥόδων ἢ ἰάσμου.

Κατασκευάζονται νῦν μύρα δι' οἰνοπνεύματος ἐνθα δια-
λύονται εὐώδη πτητικὰ (αἰθέρια) ἐλαία, ὡς εἰσὶ τὰ ὕδαρ τῆς
Κολωνίας, τὰ τῆς Λαβάντας καὶ ἄλλα χρῆσιμα πρὸς παροχὴν
εὐωδίας, ἀλλὰ ταῦτα δὲν παρέχουσι λειότητητα ἢ μαλακότητα
τοῦ δέρματος, εἴαν τὰ λιπαρὰ μύρα. Τὰ δι' οἰνοπνεύματος σκλη-
ρύνουσι τὴν ἐπιδερμίδα καὶ τραχύνουσι τὸ δέμα. (Ὁρὰ Φοῖβον
περὶ παχύμυρου, μυρεψικὰ καὶ κατασκευὰ μύρων τόμος Α' σελ.
100, 119 Σ', 159, 170 καὶ Θ' 11).

Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα πρὸς κατασκευὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου
θέτουσαν ἱκανὸν ποσὸν ἐλαίου καὶ οἴνου, ὥστε νὰ καλύπτονται αἱ ἀ-
ρωματικαὶ ὑλαί. Τὸν οἶνον μετεχειρίζοντο κάτω κείμενον τοῦ ἐ-
λαίου ἵνα μὴ τὸ ἐλαίον θερμαίνεται πλέον τῶν 1000 βαθμῶν,
ἐπὶ τῶν βράζει οἶνος καὶ δὲν ὑπερθερμαίνεται τὸ ἐλαίον, διότι
ὅταν τοῦτο ὑπερθερμανθῇ ἀλλοιοῦται καὶ γίνεται ἐρεθιστικὴν εἰς
τὸ δέμα καὶ φέρει κνισμὸν καὶ κακουχίαν.

Κολὸν θεωροῦμεν ἵνα τὸ Ἅγιον Μύρον κατασκευάζεται
ἐξ ἐλαίου καθαροῦ ἐνθα νὰ προστίθενται τὰ ἀρωματικὰ αἰθέρια
ἐλαία καὶ δὴ τὰ τῶν ῥόδων ἢ τὸ τοῦ ἰάσμου. Οὕτω διατηρεῖται
ἐπ' ἀπειρον ἔχον μεγάλην ἀρωματικὴν δύναμιν.

Ὁ περὶ τὰ ἐκκλησιαστικά κατὰ πολλὰ ἐνασχολούμενος
καὶ ἐμβριθῶς μελετῶν Π. Λαμπάκης, ὅστις ἐπὶ πολλοῖς διέχυ-
σε φῶς φωτίσας περὶ πολλῶν χριστιανικῶν ἀρχαιολογικῶν ζητη-
μάτων ἀπεκάλυψε ἐμοὶ παράκλησιν ὅπως ἐρευνήσω τὰς πολλὰς
ὑλας, τὰς ἀποτελούσας τὸ Ἅγιον Μύρον καὶ διευκρινίσω ταύτας
πύμψας μοι καὶ ἐν Εὐχολόγιον εἰς ὃ περιέχεται ὁ κατάλογος τῶν
ὀνομάτων τῶν ἀρωματικῶν ὑλῶν, αἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς πα-
ρασκευὴν τοῦ Ἁγίου Μύρου.

Διευκρινήτας ταύτας, οὕσας 31 τὸν ἀριθμὸν, εὗρον πολλὰς
τούτων ἀγνώστους καὶ ἄλλας δυσευρέτους. Τούτου ἕνεκα ἡ κατα-
σκευὴ τοῦ Ἁγίου Μύρου τυγχάνει δυσχερῆς, καὶ τοῦτο οὐδε-
μίαν ἀρωματικὴν ὁσμὴν ἔχει κατασκευαζόμενον ὡς νῦν.

Εἰσὶν δὲ οἱ ἀναφερόμενοι ἐν τῷ Εὐχολόγιῳ ὑλαὶ τοῦ Ἁγ.
Μύρου αἱ ἑξῆς:

Ἐλαίον καθαρὸν.

Κόρον, ὅλη εὐώδης καὶ δισμύρετος.

Ευλοβάλασαμον, κλάδοι ἀρωματικοὶ ὁμώνυμου δένδρου.

Ἐχινάνοϋ, ἄγνωστον.

Πέπερι, τὸ ἐν χρήσει πέπερι· τὸ μοσχοπέπερι ἐγνώσθη μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς. Τονικόν, διεγερτικόν καὶ ἀντιπυρετικόν φάρμακον.

Σμύρνα, ἄγνωστον.

Στόραξ, ἀρωματικὸν ρητινώδες. Ἀποφλεγματικόν καὶ ἐπουλωτικόν τῶν πληγῶν φάρμακον.

Μαυροπέπερι, εἶδος πεπέρως ἔχον ὁσμήν πεπέρως τοῦ κοινού.

Ευλοκάσπια, ἐλαφρῶς εὐώδες.

Φύλλα Ἴνδικά, εὐώδες ὡς τὸ γαρούφαλον καὶ δυσεύρετον.

Καρποβάλασαμον ἄγνωστον.

Κύπειρον, ρίζα ἀρωματικὴ, ὁσμῆς ἀσθενεστέρας τοῦ ζιγγιβέρως. Φάρμακον διεγερτικόν.

Μητζόκοκκα, ἄγνωστον.

Κελτικόν, ἄγνωστον.

Κασσία μέλαινα, ἄγνωστον.

Καρυόφυλλα, τὸ κοινῶς καρυοφύλλι.

Κάγχρεια, ρίζα θλίγον ἀρωματικὴ, δυσεύρετος.

Κινάμωμον, ἡ κοινῶς κανέλλα. Τονικόν καὶ διεγερτικόν φάρμακον.

Ἀσaron, ρίζα εὐώδης καὶ δυσεύρετος.

Μάκαρ, ἄγνωστον.

Τερεβινθίνη, ρητινώδης ὕλη εὐώδης. Τονικόν φάρμακον τῆς βλενομεμβράνης.

Πετίτον, ἄγνωστον.

Μυροβάλανος, βάλανος ἡ μυρεψική, ἐξ ἧς τὸ πάλαι κατασκευάζετο μύρον πρὸς κοινὴν χρῆσιν.

Σάμψυχον, βότανον εὐώδες, κοινῶς μαντζουράνα. Διεγερτικόν τῶν νεύρων.

Λάδανον, ρητινώδης ὕλη ἀρωματικὴ. Διεγερτικόν φάρμακον. Ὁ χύδην λάδος τὸ μεταχειρίζεται ὡς ἀντισπασμωδικόν φάρμακον.

Λίβανος, τὸ γνωστὸν λιβάνι. Ἀποφλεγματικόν φάρμακον.

Στάχον, ἄγνωστον.

Ζιγγίβερι, ἡ κοινῶς πιπερόριζα καλουμένη. Διεγερτικόν καὶ τονικόν φάρμακον.

Ζουτομπά, ἄγνωστον.

Ἐλένιον, ρίζα δυσεύρετος εὐσμος. Χρῆσιμον ὡς ἀρωμα οἶνοπνευματωδῶν ποτῶν.

Ἀριστολόγια (ὀήλεια), φύλλα εὐώδη. Ἀντιπυρετικόν φάρμακον, ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Διοσκουρίδου.

Ἴρις, εὐσμος ρίζα. Τονικόν φάρμακον.

Κόχον, ἄγνωστον.

Βάλαμέλαιον, ἄγνωστον.

Μόσχος, ὁ γνωστὸς καὶ βαρεῖαν ὁσμήν ἔχων μόσχος, ἐξαγόμενος ἐκ οὐλακος εὐρισκομένου πλησίον τῶν γεννητικῶν ὀργάνων ζῶον καλούμενον μόσχον τοῦ μοσχόφορου. Διεγερτικώτατον καὶ τονικώτατον φάρμακον τῆς ζωῆς δυνάμεως.

ΥΓΙΕΙΝΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΕΡΥΘΡΟΝ ΧΡΩΜΑ

Τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα τῶν ἐνδυμάτων καθίστησι ταῦτα θερμώτερα. Εἶναι ἁρμοδιώτερον εἰς τοὺς κατοίκους ἐν τόποις θερμοῖς καὶ ὑγροῖς. Διὰ τοῦτο τὸ πάλαι οἱ Σπαρτιάται ἐνεδύοντο ἐρυθρὰ εἰδύματα, διότι τὸ κλίμα τῆς Σπάρτης ἦτο θερμὸν καὶ ὑγρὸν ἐκ τῆ τοῦ κλίματος καὶ τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ Εὐρώτα. Ὡφελοῦσι τὰ ἐρυθρὰ μάλλινα ἐχέσματα (ὀσκαμίνα) εἰς τὰς γυναῖκας, τὰς οὖσας λεμφικῆς κράσεως χρώματος λευκοῦ καὶ πλαδαρῆς σαρκὸς, ὡσαύτως καὶ εἰς τὰ κράσεως λεμφικῆς καὶ καχεκτικῆς παιδίαι. (Διεξοδικῶς περὶ χρωμάτων ἦρα Συνέδ. ὕγιεινῆς σελ. 55).

Ἰατρὸς τῶν παραφρόνων ἐγγλεῖσας λυτσομανεῖς τινὰς ἐν θαλάμῳ ἐρυθρῷ, ἔχοντι τὰ ὑαλῖα τῶν παραθύρων ἐρυθρά, ἐθεράπευτε τοὺτους.

ΙΩΔΕΣ ΧΡΩΜΑ (ὑπέρυθρον)

Τὸ ἰώδες χρῶμα τὸ ὑπέρυθρον συντελεῖ πρὸς τὴν εὐταφίαν. Ἐγγλεῖσας τις ζῶον ἐν χώρῳ ἰώδους χρώματος, φωτιζόμενον δι' ὑαλίων τῶν παραθύρων. Ἰώδους χρώματος κατέστησε τοῦτο παχὺ, τρεφόμενον κατὰ τὴ συνήθειαν. Ἰσως πρὸς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ

ἀκίνησία τοῦ ζώου. (1) ἄνθρωπος μένων ἐπὶ πολὺ ἀκίνητος ὕσκειν λόπης καὶ μελαγχολίας καθίσταται εὐτραφής.

Ἄλλὰ καὶ ἐν ἐν θαλάμῳ Ἰωδῶν χρώματος μετὰ παραθύρων Ἰωδῶν ἐγκλεισθῶσι παράφρονες, μανιακοὶ, θεραπεύονται.

Τὸ Ἰωδες χρῶμα διαθέτει πρὸς μελαγχολίαν καὶ καταβάλλει τὰ ψυχικὰ πάθη. Διὰ τοῦτο οἱ ἐπίσκοποι τῆς τε Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας Ἰωδες χρῶμα χρῶνται.

ΚΛΙΜΑ

Δύο εἶδη κλίματος διακρίνονται. Τὸ **Γεωγραφικόν** καὶ τὸ **Τοπικόν**.

Γεωγραφικόν κλίμα λέγεται ὁ χώρος γῆς, ὁ ἐμπεριχόμενος μεταξὺ δύο κύκλων παραλλήλων τῇ Ἰσημερινῷ.

Τοπικόν κλίμα λέγεται ὁ χώρος γῆς τόπου τινος, ἐνθα ἡ θερμοκρασία, ἡ ὑγρασία καὶ ἡ ἀτμοσφαιρική καταστάσις ὑπάρχουσι ὁμοία πρὸς ἄλλην χώραν.

Τὸ κλίμα τοῦτο διακρίνεται εἰς θερμὸν, ψυχρὸν, ὑγρὸν, συγκερασμένον ἢ εὐκρατον κλπ. Τὰ τοιαῦτα διάφορα κλίματα ἐπηρεάζουσι ἐπὶ τῶν ζώων καὶ φυτῶν καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν ἀνθρώπων τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς.

Ὁ θεὸς Ἰπποκράτης συγκεντρώνει πάντα τὰ κλίματα εἰς τὸ περὶ ἀέρος, τόπων καὶ ὑδάτων ἀθάνατον σύγγραμμα αὐτοῦ.

Ἐπὶ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου δύνανται νὰ ᾶσι διάφορα τοπικά κλίματα. Ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄρους ὑπάρχουσι διάφορα τοπικά κλίματα. Πρὸς τὴν κορυφὴν τὸ κλίμα εἶνε ψυχρὸν καὶ ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου διάφορα ἀποτελέσματα, ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ ψυχρὰ βορειώτερα κλίματα, ἐκτὸς ἐξαιρέσεων τινῶν προερχομένων ἐκ τῆς θέσεως πρὸς μεσημβρίαν, δόσιν κλπ. καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς πίεσεως τῆς ἀτμοσφαιρᾶς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου κλπ.

Ἐν Εὐρώπῃ ἡ ἐπὶ τῶν ὀρέων χιὼν τήκεται ὑπὸ ὕψος ὑπὲρ τὴν θάλασσαν μέχρις 8,000 ποδῶν ἥτοι περὶ τὰ 2,700 μέτρα. Ἐν Ἀφρικῇ 14,000 πόδας, καὶ ἐν Ἀσίᾳ 15,700· τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν γεωγραφικῶς καλουμένην **χιονεκτὴν γραμμὴν** (ὄρα Συνέκδ. Ὑγιεινὴν 57 σελ.).

Τὸ ψυχρότερον κλίμα ὑπάρχει εἰς τὸν βόρειον πόλον, ἐνθα τὸ θερμόμετρον κατεβαίνει μέχρις τοῦ—60 ὑπὸ τὸ μηδέν.

Οἱ κείμενοι νότοι πρὸς μεσημβρίαν ἐρέων εἰσι ξηρότεροι τοῦ κλίματος τῶν πρὸς ἄρκτον κειμένων, αἱ δὲ παρὰ λίμνην καὶ οἱ ἐλώδεις παρέχουσιν ὑγρασίαν καὶ θερμότητα καὶ ἐπίνουσι εἰσὶν.

Χώρα κειμένη ἐν κοιλάδι ξηρὰ, ξηρὰ ἐστὶ καὶ θερμὴ καὶ μᾶλλον ὑγρὴ.

Ὅσοι τόποι κεῖνται πρὸς τὰ νότια ὄρους, οἱ ἐκ τούτου πνέοντες ἄνεμοι εἰσι θερμοὶ καὶ νοσηροί.

Ὅσοι τόποι κεῖνται πρὸς βορρὰν οἱ ἐκ τούτων ἄνεμοι διαταράττουσι τὴν ὑγίειαν καὶ νόσους ποιοῦσι.

Ὅσοι τόποι κεῖνται ἐπὶ κοιλάδος πρὸς βορρὰν ὄρους, οὗτοι εἰσὶν θερμοὶ καὶ νοσηροί.

ΝΗΣΟΙ

Αἱ ἐγγυς Ἠπειροῦ (ξηρᾶς) κείμεναι νῆσοι ὑφίστανται δρυμνὸν τὸν χειμῶνα. Αἱ δὲ μακρὰν τῆς ξηρᾶς εἰσι τὸν χειμῶνα εὐκρατώτεροι, διότι αἱ χιόνες καὶ οἱ πάγοι περιορίζονται ἐν τῇ ξηρᾷ, οἱ δὲ ἄνεμοι περιορίζονται εἰς τὰς ἐγγυς νήσους.

Οἱ κάτοικοι τῶν θερμῶν κλιματίων εἰσι μᾶλλον ἐπιρρεπεῖς εἰς τ' ἀφροδίσια καὶ θηλυγόνοι. Διὰ τοῦτο σὺν τοῖς ἄλλοις αἰτίαις πλεονάζουσιν εἰς τὰς νήσους καὶ εἰς παραλίους τόπους τὰ θήλεα. Τινὲς τῶν φυσιολόγων τὴν θηλυγονίαν ἀποδίδουσιν εἰς τὴν κατάχρησιν τῶν ἀφροδισίων.

Οἱ κάτοικοι τῶν θερμῶν τόπων ποθοῦσι τρώγειν φυτικάς μᾶλλον τροφάς. Ὑπάρκουνται δὲ μᾶλλον εἰς νόσους γαστροεντερικάς εἰς ἥπατικάς καὶ εἰς δερματικάς, ὅταν παρεμποδίζηται ἡ ἐλευθερία τῆς ἀδῆλου διαπνοῆς ἐπὶ πολὺ.

(1) σοφὸς Ἀριστοτέλης λέγει τὰδε, ἅπερ ἀναμφισβήτητα εἰσὶν διὰ τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος:

— Εὐδία (νηνεμία) γίνεται κατὰ τὸ μέσον τῆς νυκτός (μεσάνυχτα) καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας (κατὰ τὴν μεσημβρίαν).

— Ἀπὸ τὰ χαράγματα μέχρις πρωτῆς πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἥλιου γίνεται περισσότερον ψυχὸς παρὰ ἀφ' ἑσπέρας, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ καλύπτονται οἱ κοιμώμενοι καὶ οἱ ὁδοίποροιντες περισσότερον τὴν πρωτάν. Πολλοὶ ἀσθενεῖς δευνῶς ἐπάθον διὰ τὴν ἀπροφυλαξίαν ταύτην.

— Ἐν καιρῷ μεγάλῃς θερμότητος καὶ νηνεμίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αἱ νύκτες εἰσι πνιγραί.

— "Όταν ὁ τῆς νυκτός οὐρανός εἶνε ἀνέφελος, γίνεται τότε ψυχρός.

— "Όταν πίπτωσι πολλαὶ βροχαὶ κατὰ τὸ ἔαρ, κατὰ τὸ θέρος γίνονται πολλὰ νοσοὶ λοιμώδους.

Σημειον ὅτι τὸ θέρος ἔσεται νοσώδες ἐστὶ ἡ πληθὺς τῶν γυρίνων τῶν βατράχων ἐν ταῖς λίμναις. Ὦσονται τότε διαλείποντες πυρέτοι καὶ τυφοίδεις, διότι ὁ καύσων καὶ ἡ ξηρασία τοῦ θέρους ἀποκτείνει τοὺς βατράχους καὶ ἄλλα ὑδρόβια ζῶα καὶ παράγονται ἐκ τῆς σήψεως τούτων ἐλώδη μιάσματα.

ΠΟΤΕ Ο ΝΟΣΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΗ ΚΛΙΜΑ

Ἐν ὅσῳ ὁ ἄρρωστος ἐξακολουθεῖ θεραπείαν πρὸς ἑασιν δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀλλάξῃ κλίμα, δηλαδὴ νὰ μεταβῇ ἀπὸ τὸν τόπον ἐνθα μένει εἰς ἄλλον τόπον μακρυνόν ἢ εἰς ἐξοχὴν ὑγιεινὴν. Μόνον ἐπιτρέπεται ν' ἀλλάξῃ δωμάτιον ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἢ διὰ πολλῶν προφυλάξεων νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλην οἰκίαν ὑγιεστέραν.

Εἰς ἄλλον τόπον τότε ἐπιτρέπεται νὰ μεταβῇ ὁ ἀσθενής, ὅταν παύσῃ ἡ νόσος καὶ ὁ νοσῶν εὐρίσκεται εἰς ἀνάρρωσιν. Πρέπει ὅμως ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ νὰ προφυλάττῃται καλῶς ἵνα μὴ περιψυχθῇ καὶ νὰ προσέχῃ εἰς τὴν βρώσιν καὶ πόσιν.

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΞΙΣ ΔΙΑ ΤΩΝ ΚΟΚΚΩΝ ΤΟΥ ΚΙΚΕΩΣ

Τὸ φυτόν, τὸ ὁποῖον περιχοσμεῖ ἐνίοτε κήπους καὶ καλεῖται κίκι (ἐλαιορίτσινο) παρέχει σπόρους ὠραίους μὲ περικάλυμμα σκληρόν, ἔχοντας τὸ σχῆμα τοῦ ἐντόμου κρότωνος (τσιμπούρι). Ὤντος ἐμπεριλαμβάνει ὕλην μαλακὴν λιπώδη, ἐξ ἧς ἐξάγεται διὰ προπαρασκευῆς καὶ πίεσεως τὸ καθαρτικὸν ἐλαίον τοῦ κίκεως, τὸ κοινῶς καλούμενον ρητσινέλαιον Oleum Ricini. Τὸ ἐλαίον τοῦτο ὑπὸ δόσιν 12—16 δραμίων πρόσφατὸν εἶνε ἐξαιρετικὸν καθαρτικόν, ἐάν ὅμως εἶνε ἐωλὸν (παλαιόν) καὶ ταγγισμένον καθίσταται δηλητήριον θανατηφόρον, τοῦ ὁποῖου ἀντίδοτα εἰσέτι δὲν εὐρέθησαν. Ὡφελούν δὲ λαυδάνου στάγματα 10 μετὰ 20 αἰθέρες

Τινὲς χάριν οἰκονομίας καὶ ἀπερισκεψίης βουλόμενοι λαβεῖν καθάρσιον τρώγουσιν 2 ἢ 3 ἢ πλείονας κόκκους τοῦ κίκεως, ἀφοῦ ἀφαιρέσωσι τὸ περιέλλημα αὐτῶν. Ἀλλ' ἀντὶ καθαρσίου λαμβάνουσιν δηλητήριον, ὅπερ ταχέως ἐπιφέρει ἐμμεταὺς ἀλγηδόνας τῆς κοιλίας, διάρροϊαν, καταβολὴν τῶν δυνάμεων, δίψαν καὶ κακουχίαν ἀνέκφραστον. Πάντα ταῦτα ἐνδέχεται νὰ ἐπιφέρωσιν ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Θεραπεύονται δὲ, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, διὰ τοῦ λαυδάνου καὶ τοῦ αἰθέρος καὶ διὰ τῆς κάτωθι συνταγῆς:

Γλισχράματος κόμμεως ἀραβικοῦ δρ. 25
mugilag gum. arabici

Ἐλαίου ἐπισπέρμου μωσχακαρού δρ. 1)2
olei arilli nuc. moschat.

Σεραπίου ἀπλοῦ δρ. 4

Λαυδάνου Σίνδενχαμ στάγμ. 20

Θεικοῦ αἰθέρος » 30
κ.λ.π.

Χρήσις. Λάβε τὸ ἥμισυ διὰ μιᾶς καὶ μετὰ τρεῖς ὥρας, ἐάν μὴ παύσῃ ἡ διάρροια, λάβε καὶ τὸ ὑπόλοιπον. Ὡπίθεε ἐπὶ τῆς κοιλίας κατὰ πλάσμα ἀρωματικὸν θερμὸν ἐξ ἀρωματικῶν φύλλων.

ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Ἡ Ἱατρικὴ διαιρεῖται εἰς δύο μέρη.

Τὸ ἐν καλεῖται Ἑγχεινὴ Ἱατρικὴ, τὸ δ' ἄλλο νοσολογικὴ ἢ παθολογικὴ Ἱατρικὴ.

Τὸ ἐν διαλαμβάνει περὶ τῶν βλαβῶν κατὰ τῆς υγείας, τὸ ἄλλο τὴν θεραπείαν τῶν βλαβῶν τῆς υγείας.

Ἀνευ τῆς γνώσεως τῶν ἀποτελούντων τὴν υγείαν καὶ τῶν βλαπτόντων αὐτήν, γνώσις εὐκρινὴς τῆς νόσου καὶ θεραπεία αὐτῆς οὐ δύναται γενέσθαι.

Πᾶς λοιπὸν Ἱατρός ἀναπορεύωντος πρέπει καλῶς νὰ ἐπίσταται τὴν ὑγιεινὴν καὶ τὴν νοσολογίαν.

Ἀνευ ἀμφωτέρων δὲν δύναται νὰ γίνῃ καλὸς ὁ Ἱατρός.

Τὴν ὑγιεινὴν ὀφείλει πᾶς φιλομαθὴς νὰ ἐπίσταται καλῶς καὶ ἀντὶ παντὸς ἄλλου ἀναγνώσματος νὰ τὴν προτιμᾷ καὶ νὰ τὴν μελετᾷ. Αὕτη εἶνε τὸ πολυτιμώτατον πρᾶγμα παντὶ ἀνθρώπῳ.

Μετὰ σείο μάκαιρα υγεία τέθηλε πάντα

καὶ λάμπει χαρίτων ἔαρ

εἶθ' ἂν δὲ χωρὶς οὐτις εὐδαίμων.

ΤΙ ΔΙΑΦΕΡΕΙ ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΕΚ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ

Νόσος καλείται, όταν τὸ σῶμα ὑποφέρῃ βλάβην εἰς ἓν ὄργανον ἢ διατάραξιν τῶν δυνάμεων τοῦ διοργανισμοῦ.

Παθολογία καλεῖται ἡ περιγραφή τῆς νόσου. "Όσα ὄργανα εἰσὶν ἐν τῷ διοργανισμῷ, τόσαι νόσοι γίνονται.

Ψάθος λέγεται, ὅταν τὸ σῶμα ὑφίσταται βλάβας καὶ διαταράξεις ἡθικὰς ἢ πνευματικὰς ἐν τῷ νευρικῷ συστήματι.

Παθολογία λοιπὸν λέγεται ἡ περιγραφή τῶν συμπτωμάτων τῆς νευρικῆς ταύτης διαταράξεως, τῆς ἐκπηγαζούσης ἐκ τινος νύρου ἀνευ φαινομένης βλάβης αὐτοῦ. Οὕτω τὰ πάθη τῆς διανοίας ἀνάγονται εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Τὰ ἡθικὰ πάθη ἀνάγονται εἰς τὴν καρδίαν, τὰ φυσιολογικῶς καὶ φιλοσοφικῶς ἡθικὰ πάθη καλούμενα οἷα ἡ κκκκκ, ἡ ἀγαθότης, ὁ φθίσις, τὸ πνεῦμα τῆς κακοποιίας, τῆς χαιρεκακίας, τοῦ μίσους, τῆς καταστροφῆς κλπ. ὡς καὶ τ' ἀντίθετα τούτοις ἀγαθὰ.

Ἔνιστοι αἱ ὀργανικαὶ νόσοι ἐπιφέρουσι διαταράξεις παθολογικὰς, ἀλλ' αὗται εἰσὶν σύμπτωμα τῆς ὀργανικῆς νόσου.

Καθάπερ γεννῶνται ἐκ τῆς μητρός τῆς μητρὸς ἄνθρωποι νοσηροὶ ἕνεκα βλάβης ὀργάνου τινὸς ἐκ γεννητῆς, οὕτω γεννῶνται ἄνθρωποι ἔχοντες ἔμφυτα ἡθικὰ πάθη.

Καθάπερ αἱ ἐκ γεννητῆς ὀργανικαὶ βλάβαι εἰσὶν ἀνίατοι ἢ δυσχερῶς ἰώνται, οὕτω καὶ τὰ ἐκ γεννητῆς ἡθικὰ πάθη δυσχερῶς ἰώνται.

Οὐ ράδιον μεταβαλλεῖν φύσιν πονηράν.

Μένουσιν αἱ φύσεις ὡς προῆλθαν τὴν ἀρχήν.

Ἡ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΝΟΣΟΣ

Πολλὴ ἀπασχολεῖ ἡ ἀναφερομένη νόσος κ ο ι λ ι α κ ο ς τ ὕ φ ο ς καλούμενη καὶ πολλὰ γινώμαι ἐξετέθησαν περὶ τῶν αἰτίων αὐτῆς. Πολλοὶ ἀποδίδουσι τοῦτ' εἰς βακτήρια κοιλιακοῦ τύπου εὐρισκόμενα εἰς τὸ πόσιμον ὕδωρ, διὰ τοῦτο προτείνουσι τὸ βράζειν τὸ πρὸς πόσιν ὕδωρ, διότι τὰ βακτήρια καταστρέφονται ὑπὸ τὴν θερμότητα τῶν 100". Ἀλλὰ δὲν σκέπτονται ὅτι καὶ ἡ πόσις τοῦ βραστοῦ ὕδατος, ψυχρανθέντος δὲν συντελεῖ εἰς τὴν ὑγίειαν. Τὸ τοιοῦτον ὕδωρ καθίσταται βαρὺ ἐν τῷ στομάχῳ, δὲν ὅπται τὴν δίψαν, δὲν ἀπορροφᾶται ἐγκαίρως ἐν τῷ στομάχῳ,

ἐπιφέρει κόπωσην, χαλάρωσιν τῶν σωματικῶν δυνάμεων, χαλάρωσιν τοῦ στομάχου, δυσπεψίαν κλπ. εἶνε δὲ καὶ κατὰ τι δυσχερὲς ἡ συχνὴ βράσις τοῦ ὕδατος.

Πρέπει οἱ γνωμοδοτοῦντες νὰ εἶνε πρακτικώτεροι. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ ὁπὸς τοῦ λεμονίου φινεῖται ταχέως τὰ μολυντικὰ βακτήρια καὶ ἐν γένει πάντα τὰ εἶδη αὐτῶν. Ἐπειδὴ παρ' ἡμῶν ἀφθονοῦσι τὰ λεμονία δύναται ὁ βουλούμενος νὰ πίνῃ λεμονάδας ἐλαφρὰς, ἢ οἰκονομικώτερον νὰ ἐνστάξῃ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου τοῦ πρὸς πόσιν ὕδατος στάγματα τινὰ λεμονίου.

Τὰ τοῦ κοιλιακοῦ τύφου, τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ λεγομένου, βακτήρια δὲν προξενοῦν τὴν νόσον μόνον πινόμενα διὰ τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσπνεόμενα μετὰ τοῦ πρὸς ἐναπνοὴν ἀέρος, διότι κολυμβοῦσιν ἐν αὐτῷ. Πρέπει λοιπὸν πρὸς φύλαξιν νὰ μὴν ἀναπνῇ τις ἀέρα μεμολυσμένον καὶ νὰ μεταχειρίζηται τὰ προφυλακτικὰ, ἅπερ ἀναφέρει ἡ Συνέκδημος Ὑγιεινὴ καὶ ὁ Φοῖβος. Ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς ἐστίας τῆς νόσου καὶ ἡ μετάβασις εἰς ὑγιεινὸν τόπον εἶνε τὸ ἀσφαλέστερον.

ΣΠΛΗΝΟΤΗΚΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

λ. βάμματος δωρονίκου δρ. 50

ὕδροϊωδικῆς ποτάσεως δρ. 5

ἐλαίου πτηνικοῦ πηγάνου δρ. 1

μ. κ. τ.

Διὰ τῆς χούφτας τῆς χειρὸς ἐπάλειψε τὴν σπληνικὴν χώραν πρῶτ' καὶ ἐσπέρας. Ἐσωτερικῶς λάμβανε τὰ ἐξῆς καταπότις.

λ. θεικῆς κινίνης δρ. 1

θεικοῦ σιδήρου δρ. 1

Μίξον ἐν Ἱγδίῳ ὕδατι δια τριῶς μέχρ' οὐ λάβῃ χρώμα ὑποκίτρινον καὶ πρόσθε:

ἐκχυλίσματος κίνας	δρ. 1
» ξύλου κασσίας	δρ. 1
» ρ. Νάρδου (βαλεριάνης)	δρ. 1
μ. π. καταπότια	60

Χρήσεις. Ἀνά 1 πρωὶ νήστης καὶ ἑσπέρως ἐν ὥρᾳ ὕπνου.

- ΠΑΝΤΟΙΑ

Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει καὶ ἐν παράδοξον ὡς πρὸς τὴν Σελήνην. Ἐάν θέλει τις, λέγει, νὰ πείσουν τὰ κονδυλώματα (μυρμηγκίθρες=verrucae) πρέπει νὰ παρατηρήσῃ πότε ἡ σελήνη ἔχει 20 ἡμέρας καὶ νὰ ἐξαπλωθῇ ὑπτίος εἰς τὸν ὁρίζοντα ἔχων προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν Σελήνην καὶ τὰς χεῖρας ἐκτεταμένους ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὅσον δύναται. Ὅ,τι δὲ λάβῃ εἰς τὰς χεῖρας του εἰς ἐκείνην τὴν θέσιν εὐρισκόμενος ὡς τρίψῃ δι' αὐτοῦ τὰ κονδυλώματα καὶ αὐτὰ ἀμέσως θεραπεύονται.

Ὁ δὲ Ἀρεταῖος προκειμένου περὶ ἐπιληψίας, λέγει ὅτι τὸ πάθος τοῦτο, ὡς παρετήρησαν τινες, ἐπήρχετο εἰς τοὺς ἀσεβοῦντας εἰς τὴν Σελήνην, ἥτις ἐθεωρεῖτο θεότης. Ὡς ἐκ τούτου τὸ πάθος ἦτο πρὸς τιμωρίαν, διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο καὶ **Σεληνιαία** ἢ **Ἰεραὶ νόσοι**, οἱ δὲ πάσχοντες ἐκαλοῦντο Σεληνιαζόμενοι, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ἤδη καλοῦνται. Τὴν ἰδέαν ταύτην ἐνίσχυον, διότι παρετήρουν ὅτι ἡ νόσος ἐπέρχεται κατὰ τὴν Πανασέληνον ἢ κατὰ τὴν νομηνίαν.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ Ι. ΠΥΡΡΑ

Καλλιόπη σύζυγος Ι. Π. Πύρρα, ἱατροῦ, ἀπεβίωσεν ἐξ ὀξείας νόσου τῇ 2 Ἰουλίου, ἄγουσα ἡλικίαν 63 ἐτῶν, μετὰ συμβῶσιν μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς 47 ἐτῶν, καθ' ἣν διήγε βίον μετ' αὐτοῦ ἐν δημοφροσύνῃ καὶ ἀγάπῃ. Ἦτο ἀδιάσπαστος ἐκ τοῦ συζύγου της, ἐν συνουσίᾳ ἐν ὁδοιπορίαις καὶ ἐν περιηγήσεσι, ἵνα πα-

ρέχῃ αὐτῇ τὰς προσηκούσας περίποιήσεις. Πρασινῆς καὶ περιποιητικῆς μετὰ προσήκουσας ἀξιοπρεπείας ἦτο τὸ ὑπόδειγμα τῆς οἰκιακῆς τάξεως καὶ φιλοκαλίας. Συνετῇ, μετρίοφρων καὶ νοήμων, ἐγίνωσκε πάντα τὰ ἀρμόδια εἰς τὴν μαγειρικὴν, παντοῖα ἐδόσματα μετὰ προσηκούσας φειδοῦς. Ἐπετῆρει τὰς ὑπηρετίας ἐν τῷ μαγειρίῳ, καὶ ὥριζε τὰ προσήκοντα φαγητά. Οὐδὲν περιπλέον καὶ περιττὸν ἐπραττεν. Ἡ ἐν τῷ μαγειρίῳ καὶ ἐν τῷ κελλαρίῳ τάξις ὑπῆρχε παραδειγματική. Ἐγνώριζε τὰ προσήκοντα πρὸς ἐν ἐποχῇ πολλῶν συνδαιτιμόνων δὴλ. πόσον κρίας ἀπαιτεῖτο, πόσα ἄλλα ἐδώδιμα κλπ.

Ἠπιστάτο τὴν ραπτικήν τῶν γυναικείων ἐνδυμάτων, τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν ὕλικου, καὶ ὠκονόμει πολλὰ ἐκ τῆς σπατάλης τῶν ραπτρίων. Καὶ αὐτὰ τὰ καπέλλα τις ἐποίει μόνη καὶ ἔλεγεν ὅτι τὰ ἡγόραζε, ἐθαύμαζον δὲ οἱ ὄραντες. Καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀσπρόρρουχα ἐλάμβανε μέρος καὶ ἔπραττεν μετὰ καλαισθησίας. Ἐν γένει ἦτο μοναδικὴ εἰς πᾶν ἔργον ἢ πρᾶγμα οἰκιακόν.

Οὐδένα ἐκακολόγει, οὐδένα ἐφθόνηι. Μετέδιδε τὰς γνώσεις της εἰς τὰς αἰτούσας καὶ ἐνουθέτει πρὸς τὰ οἰκιακὰ. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐδίδασκε τὰ οἰκεία θρησκευτικὰ καθήκοντα. Ἦτο εὐσεβὴς καὶ αὐστηρῶς ἠθική.

Τὸ νεκρὸν πρόσωπον αὐτῆς ἦτο γηθόσυνον καὶ ἁρίεν, ἐκ πνευσίας μετὰ αἰσθήματος ἀγαθοποιίας καὶ γαλήνης ψυχῆς, προτερήματα, τὰ ὅποια ἐκείνη καὶ ζῶσα, ἀπόρροια χριστιανικῆς ἀνατροφῆς καὶ ἀρετῆς.

Ταῦτα λέγομιν πεποιθότες ὅτι συντελοῦσι πρὸς διδασκαλίαν τῶν οἰκοδεσποινῶν καὶ τῶν κορασιῶν.

Χάριν τοῦ κοινοῦ πρὸς παραδειγματισμὸν δημοσιεύομεν τὰ διατακτικὸν μέρος τῆς διαθήκης αὐτῆς ἐμφαίνον τὰ ἀγαθὰ ὅποια αἰσθήματα αὐτῆς.

« Τὴν ἐπικαρπλίαν τῆς περιουσίας μου κινήτης καὶ ἀκινήτοι (ἐκτός ἐκείνων τὰ ὅποια ἀφῆκω εἰς τὴν Παγώναν τὴν ὑπηρετήριαν μου) νὰ ἔχῃ καὶ νὰ καρπασθῇ ὁ σύζυγός μου Ἰωάννης Πύρρας ἐν ᾧ ὥρᾳ ζῇ, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν τοῦ συζύγου μου νὰ τὴν λάβῃ.

αὖν οἱ ἀνωτέρω κληρονόμοι μου ὡς ἐξῆς· 1) Ἡ ἀνεψία μου Ἀντιγόνη νὰ λάβῃ τὰ χωράφια μου, τὰ ὅποια εἶνε εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν τοῦ Δήμου Τεγέας, στρέμματα εἴκοσι πέντε (25). 2) Ἡ ἀνεψία μου Μάρικα νὰ λάβῃ τὰς εἴκοσι ἐπτὰ μετοχὰς τοῦ σιδηροδρόμου Ἀθηνῶν-Πειραιῶς. 3) Οἱ ἀνεψιοὶ μου Στίλπιον Ἰωαννίδης καὶ Σταῦρος Χατζῆ Σαράντος· νὰ λάβωσιν ἑμὸς τὸ εἰς ἐμὲ ἀνήκον ἐν τέταρτον ἐξ ἀδικιρέτου τῆς ἐν Σύρῳ οἰκίας καὶ μαγαζείου, τὸ ὅποιον κτῆμα ἔχω κοινόν μετὰ τοὺς Βακοταποῦλους καὶ προσέτι τὴν οἰκίαν μου, τὸ ὅποιον κεῖται εἰς Καστέλλαν τοῦ δήμου Πειραιῶς. Εἰς τὴν ὑπερέτριάν μου Παγῶναν Πιτρούλᾳ ἀφήνω κληροδότημα τὴν μετοχὴν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὅποιαν ἔχω καὶ τὰς τρεῖς (3) μετοχὰς τῆς Ἑπειροθεσσαλίας διὰ νὰ χρησιμεύωσιν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς. Αἱ μετοχαὶ αὗται τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς Ἑπειροθεσσαλίας καὶ αἱ τέσσαρες νὰ κατατεθῶσιν, ἅμα τῷ θανάτῳ μου, εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ λαμβάνῃ ἡ Παγῶνα τὸ μέρος καὶ τὰ τοκομερίδια. Νὰ τὰς λάβῃ δὲ ἡ Παγῶνα ἅμα ὑπανδρεύσῃ. Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ἡ Παγῶνα ἀποθίῃται ἄγαμος, τότε διατάσσω τοὺς κληρονόμους μου, τοὺς ἀνωτέρω ὀνομασθέντας, νὰ δώσωσιν τὴν μὲν μετοχὴν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἐπισκοπῆς ἐν Τεγέᾳ, τὰς δὲ μετοχὰς τὰς τρεῖς τῆς Ἑπειροθεσσαλίας εἰς τὸν ἐνταῦθα ναὸν τῆς Ἀγίας Εἰρήνης. Κηρύσσω ἐξωφλητέον πάντα λογαριασμὸν τοῦ γαμβροῦ μου Χατζῆ Σαράντου καὶ τῆς συζύγου τοῦ διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν κτημάτων μου καὶ δὲν ἔχω οὐδεμίαν ἀπαίτησιν. Ὅσα κοσμήματά μου εὑρεθῶσιν μετὰ τὸν θάνατόν μου, νὰ δοθῶσιν, ἅμα τῷ θανάτῳ μου εἰς τὰς ἀνεψίας μου Ἀντιγόνην καὶ Μάρικαν. Εἰς τὸν σύζυγόν μου Ἰωάννην Πύρλαν ἀφίνω ἐκτὸς τῆς ἐπικαρπίας, ὡς ἄνω εἶρηται, καὶ πᾶν ὅ,τι ἔλαβον ὡς προίκα εἴτε εἰς χρήματα εἴτε εἰς κτήματα ἢ κινετὰ καὶ θέλω καὶ διατάττω νὰ μὴ ἐνοχληθῇ ὁ ὀρθοὶ σύζυγός μου παρ' οὐδενὸς δι' ἑμὲ πῶποτε λόγῳ, καθόσον εἰς τὸν εἰρημένον σύζυγόν μου ἀφίνω ἄσαν ἄλλαν τυχόν περιουσίαν μου, ἣν δὲν κατωλόμασα διὰ τῆς παρουσίας μου διαθήκης. Ἀὕτη εἶνε ἡ τελευταία θέλησίς μου, ἡ ὅποια θέλω νὰ ἐκτελεσθῇ μετὰ τὴν ἔλυσίν μου καὶ οὐδὲν ἄλλω ἔχω νὰ διατάξω.

Τὸν θάνατον ἐπρονόησε ἐκ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἀσθενείας τῆς καὶ κατέσασα Συμβολαιογράφον συνέταξε τὴν διαθήκην τῆς αὐτῆς· ἐξ ἡμεραινόντων τὰ ἀγαθοποιὰ αἰσθητά τῆς. Εἰς ψυχῶφελῃ

καὶ φιλόανθρωπα ἔργα παρέδωκεν εἰς ματρὸν πολλὰ ἀνάλογα πρὸς ἡ ἰδίαν ἰδίαν χεῖρ καὶ εἰς πρόσωπον τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς τὰ τιμαλφῇ τῆς πόσῃ διὰ νὰ πωληθῶσι καὶ δοθῶσιν εἰς φιλανθρωπικὰ καταστήματα διὰ νὰ μὴ ἀναφέρῃ ταῦτα ἐν τῇ διαθήκῃ, χάριν μετριοφροσύνης. Ἐγκατέλειπε καὶ χειρόγραφα ἀποβλέποντα τὰ τῆς οἰκίας ἔργο τῆς ἀγαθῆς οἰκοδομοῦντος, ὅν τὰ κυριώτερα δημοσιεύσμεν προσεχῶς χάριν τῶν καλῶν καὶ συνετῶν οἰκοδομοῦντων.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ

(Συνέχεια περὶ τυροῦ).

συντρίβει τὴν μάζαν τοῦ τυροῦ, θερμοῦ ἐστὶ ὄντος, καὶ πάλιν θέτει τὸν λέβητα ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ἀνακινῶν καὶ πάλιν συνεχῶς τὴν μάζαν διὰ τῆς ράβδου, ἵνα διαίρεσθαι αὐτὴν καλλίτερα. Ὅτε χρωματίζει τὸν τυρὸν, ἂν θέλῃ, διὰ κιτρίνου χρώματος (σαφρᾶ). Ἀκολουθῶν καὶ τυβιλάζει τὴν λέβητα ἐκ τῆς πυρᾶς καὶ ἀφ' οὗ ψυχρανθῇ, συνάξει δι' ἑραιοῦ τριχίνου ὑφάσματος τσαντίλλης καλουμένης τὸν τυρὸν καὶ θέτει αὐτὸν εἰς τυπώματα (καλούπια) τὰ ὅποια ἐπὶ 2—3 ἡμέρας πιέζει ἵνα ἐξέλθῃ ὁ ὀρός. Τοῦτου γενομένου, ἀλατίζει αὐτὸν πανταχόθεν καὶ τὸν ἀποθέτει εἰς τὴν τυροθήκην του, ἐξ ἧς λαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ τυρέμποροι καὶ ἀποθέτουσιν εἰς ὑπόγεια, ἀλείφοντες δι' ἀμόργας (μούργας ἢ χονδράλαιου) ἵνα μὴ ἐξέρχεται τὸ πάχος (τὸ βούτυρον).

Ἐάν εἰς τὸν ὄρον, ὅστις μένει ἐν τῷ λέβητι, ριφθῇ ὀρεῖα τις ὕψους ἢ διαλελυμένον ἄλας, σχηματίζεται ἄλλου εἶδους τυρός, καλούμενος Ἀνθότυρος ἢ Μιντοίθυρα.

Περὶ Ὀρνίθων καὶ Νησῶν.

Αἱ Ὀρνίθες καὶ αἱ Νῆσοι (πάππαι) ἀνήκουσαι εἰς τὴν μικρὰν οἰκιστὴν κτηνοτροφίαν, πρέπει νὰ ἔχωσι κατηκίαν ἐστραμμένην πρὸς τὸ Μεσημβρινό-Ἀνατολικὸν μέρος, ὑψηλοτέραν τοῦ περὶ ἐδάφους καὶ καλῶς προφυλαττομένην ἐκ τῶν ζώων, ἐρπετῶν καὶ ἀρπακτικῶν ὀρνέων.

Ὁ Ὀρνιθὼν πρέπει νὰ ἔχῃ θύραν εὐρύχωρον, καλὸν ὑδραγωγεῖον πρὸς ἀρδύειν καὶ εἰς γωνίαν τινὰ σωρὸν ἄμμου ἵνα σκαλίζωσιν. Ἐπὶ δὲ νὰ ἔχῃ ὀρίζοντιους ράβδους πρὸς ἀνάπαυσιν (κούρνιασμα), καὶ κοφίνα μετὰ ἄχυρα καὶ πρόσφυλα διὰ νὰ γεννώσιν. Πρέπει δὲ νὰ καθαρίζεται συνεχῶς ἵνα μὴ βλάπτωνται αἱ ὀρνίθες ἐκ τῆς ἀκαθαρσίας καὶ ἵνα μὴ ἀσθενώσιν.

Αἱ Ὀρνίθες εἶναι καλοὶ γένηες, ἅταν ἔχωσι στῆθος ὑψημὲ-

νον ἢ ἐξογκωμένον· κεφαλὴν χονδρὰν· λωρίον (χαρχάλι) ἐρυθρὸν καὶ ἀπλοῦν πόδας καὶ λεμὸν σιμόν (μαζευμένον), διότι καὶ περισσότερα αὐτὰ γεννῶσι, καὶ καλλιτέρους νεοσσοὺς παράγουσιν. (1) δὲ ἀλέκτωρ (πετεινός) εἶναι καλοῦ γένους, ὅταν ᾖναι εὐμεγεθὺς, τολμηρὸς, ἔχῃ ὀγκώδη πώγωνα, ἐπίμηκες ράμφος (μύτην) καὶ γαμψοὺς ὄνυχας.

Αἱ ὄρνιθες τρέφονται διὰ παντός εἶδους ὀσπρίων, ἰδίως δὲ διὰ σιτηρῶν, ἥτοι σίτου, κριθῆς ἀραβοσίτου καὶ διὰ σκωλήκων κλπ. διὰ τοῦτο καὶ μεγάλως εὐχαριστοῦνται νὰ σκαλίσωσι τὴν γῆν καὶ νὰ ἐβρίσκωσι σκώληκας.

Ἀσθένεια τῶν Ὀρνίθων.

Καταστρεπτικὴ τῶν Ὀρνίθων Ἀσθένεια εἶναι α.) ἡ καλουμένη κοττόφειρα, ἥτις εἰσχωρεῖ εἰς τὰ πτερά καὶ τὰς βασανίζει ἀνηλεῶς. Προέρχεται δὲ ἐκ τῆς ἀκαθαρσίας καὶ τῆς ἐλλείψεως τῆς δευτέρας περιποιήσεως. καὶ β.) ἡ καλουμένη γλωσσοφάγη (κόριζα), ἀσθένεια, ἥτις παρουσιάζεται ἐν τῇ τοῦ πτηνοῦ γλώσσῃ, καλύπτουσα αὐτὴν δι' ὀστεώδους τινὸς πέπλου καὶ μὴ ἀφίνουσα τὴν ὀρνίθα νὰ φάγῃ ἢ νὰ πῖν. Γνωρίζει δὲ ταύτην ὁ ὀρνιθοτρόφος ἐκ τῆς ἀνορεξίας καὶ ἀδιαθεσίας καθὼς καὶ ἐκ τοῦ χαρχαλίου, ὅπερ χάνει τὸ χρῶμα του. Θεραπεύονται δὲ ἡ μὲν α. δι' ἐπανειλημμένης καθαριότητος, ἡ δὲ β. δι' ἀφαιρέσεως τοῦ ὀστεώδους ἐπικαλύμματος.

Αἱ Νήσσαι (πάππαι) ἀπαιτοῦσι τὴν αὐτὴν περιποίησιν τῶν ὀρνίθων. Περιπλέον δὲ εὐχαριστοῦνται νὰ ἔχωσι δεξαμενὴν νὰ κολυμβῶσι καὶ νὰ πλύνωνται. Πᾶσα τροφή εἶναι ὀρεγτὴ εἰς αὐτάς. Πᾶν ὅ,τι εἵπομεν περὶ τῶν Ὀρνίθων καὶ Νησῶν, τὸ αὐτὸ λέγομεν καὶ περὶ τῶν Χηνῶν.

Συνεχῶς ὁ ἀξιότιμος συντάκτης τῆς «Φύσεως» κ. Φρ. Πρίντζης λαμβάνει αὐτολεξεῖ ἀρθρα ἐκ τοῦ «Φοίβου», ὅπερ παρέχει τιμὴν εἰς τὸν συντάκτην τοῦτου Ἰωάννην Π. Πύρλαν. Προσῆκον δὲ καὶ δίκαιον εἶναι ὁ λαμβάνων ἐξ ἄλλου συγγράμματος ὕλην νὰ ἀναφέρῃ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως.